

Cirkulärnr: 2005:62
Dariernr: 2005/1489
P-cirknr: 2005-2:26
Nyckelord: Arbetstid
Handläggare: Jan Svensson
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 2005-06-22
Mottagare: Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen i Skåne respektive Västra Götaland
Medlem i Pacta
Personalfrågor
Rubrik: Ändringar i arbetstidslagen, vilka kommer att gälla för kommuner och landsting fr.o.m. den 1 januari 2007
Bilagor: SFS 2005:165

CIRKULÄR 2005:62

2005-06-22

Arbetsgivarpolitik: 2005-2:26

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Förhandlingssektionen
Jan Svensson

Nyckelord: Arbetstid

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen i Skåne
respektive Västra Götaland
Medlem i Pacta
Personalfrågor

Ändringar i arbetstidslagen, vilka kommer att gälla för kommuner och landsting fr.o.m. den 1 januari 2007

Bakgrund

Riksdagen har beslutat om ändringar i arbetstidslagen, prop 2003/04:180 och SFS 2005:165, som innebär ett tydligare genomförande av EG:s arbetstidsdirektiv. Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2005, men för arbetsgivare som har kollektivavtal som reglerar arbetstidsfrågor ska dessa börja tillämpas först den 1 januari 2007.

Nya bestämmelser i arbetstidslagen

Ändringarna i arbetstidslagen innebär att följande bestämmelser tillförs

- 48 timmars genomsnittlig veckoarbetstid,
- elva timmars sammanhängande dygnsvila,
- arbetstid för nattarbetande samt
- kompensationsledighet vid tillfälliga avvikelser från nuvarande veckoviloregel.

48 timmars genomsnittlig arbetstid

Den sammanlagda veckoarbetstiden får uppgå till högst 48 timmar i genomsnitt under en beräkningsperiod om högst fyra månader. Beräkningen avser utfört arbete, semester, sjukdom samt jourtid. Detta innebär att det kommer att finnas två olika sätt att beräkna arbetstid. Dels de nuvarande reglerna där utfört arbete och all ledighet med undantag för avvikelserna i AB och dels de nya reglerna som följer av arbetstidsdirektivet. Det bör noteras att beredskap och färdtid inte ska ingå i beräkningen av de 48 timmarna.

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

Dygnsvila

Arbetstagare ska ha minst elva timmars sammanhängande dygnsvila per 24-timmarsperiod. Avvikelse får göras tillfälligtvis, om det föranleds av något särskilt förhållande som inte har kunnat förutses av arbetsgivaren under förutsättning av att arbetstagaren ges motsvarande kompensationsledighet. Huruvida den förutsatta kompensationsledigheten ska vara betald eller inte är inte reglerad i lagen.

Enligt vår uppfattning är det den faktiska tiden som bryter dygnsvilan, som ersättningsledigheten gäller. Om en arbetstagare har beredskap mellan 20.00-07.00 och övertidsarbete fullgörs mellan 03.00-04.15, så kan detta innebära att dygnsvilan bryts under 1 timme och 15 minuter, varför motsvarande tid ska kompenseras med ledighet i anslutning till beredskapspasset. Intjänad kompensationsledighet kan användas.

För arbetstagare med arbetstid förlagd till vardag såväl som sön- och/eller helgdag förekommer det att ett arbetspass avslutas klockan 21.00 och nästa påbörjas klockan 07.00 dagen efter. Detta får till följd att endast 10 timmars dygnsvila erhålls. Det är därför viktigt att redan nu göra en analys över vilka organisatoriska och/eller schematekniska förändringar som måste göras för att uppfylla 11 timmars dygnsvila per 24-timmarsperiod.

Perioden om tjugofyra timmar kan omfatta kalenderdygnet från klockan 00.00 till 24.00 eller någon annan period om tjugofyra timmar. Byte av period kan ske vid avbrott t.ex. vid omläggning av scheman, men i övrigt ska perioden läggas ut efter ett fast system och tillämpas konsekvent.

Ett absolut krav är att dygnsvilan ska vara sammanhängande. Hur den sammanhängande ledigheten om minst elva timmar ska förläggas under varje 24-timmarsperiod regleras inte i bestämmelsen. Det innebär att det är möjligt att lägga ut den sammanhängande ledigheten om minst elva timmar i början av en tjugofyrtimmarsperiod för att nästa period lägga ut ledigheten i slutet av perioden och på så sätt skapa utrymme för förläggning av arbetstid upp till 26 timmar inklusive raster.

Nattarbete

Om nattarbete innebär särskilda risker eller stor fysisk/mental ansträngning får nattarbete inte överstiga åtta timmar under varje period om tjugofyra timmar. Enligt vår bedömning förekommer inte denna typ av arbete inom verksamheterna hos kommuner och landsting, varför denna regel avseende nattarbete inte torde bli aktuell.

Veckovila

Tillfällig avvikelse från regeln om veckovila får göras endast under förutsättning att arbetstagaren ges motsvarande kompensationsledighet. Innebörden av denna bestämmelse är densamma som om dygnsvilan bryts.

Allmänna Bestämmelser, AB 05

I de nyligen avslutade avtalsförhandlingarna har ingen ändring gjorts i Allmänna bestämmelser mot bakgrund av ändringarna i arbetstidslagen.

Revidering av arbetstidsdirektivet

De ovan beskrivna ändringarna i arbetstidslagen utgår från nu gällande rättsläge inom EU-rätten. Skulle direktivet ändras kan detta medföra behov av förändringar även i arbetstidslagen.

Kommissionens nyligen framlagda förslag om ändringar av arbetstidsdirektivet behandlas för närvarande av ministerrådet och parlamentet. Förslaget innebär bl.a. att jour enligt svensk lagstiftning inte ska anses vara arbetstid samt att kompensationsledighet vid avvikelse från dygns- och veckovila ska beredas inom rimlig tid i enlighet med nationell lagstiftning eller överenskommelse mellan arbetsmarknadens parter. Vidare ska jour inte inräknas i dygns- och veckovilan.

Bestämmelserna om 11 timmars dygnsvila per 24-timmars period och veckovila påverkas inte av kommissionens ändringsförslag.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Förhandlingssektionen

Staffan Löwenborg

Jan Svensson

Bilaga: SFS 2005:165